

Vastine valtuustoaloitteeseen Liperin kunnan poliittisten luottamushenkilöiden häirintäyhdyshenkilön nimeämiseksi ja koulutuksen järjestämiseksi häirinnästä ja sen tunnistamisesta

Kunnanhallitus 18.09.2023 § 188

79/00.02.00.01/2023

Valtuutettu Virpi Eronen jätti valtuuston kokouksessa 19.6.2023 aloitteen Liperin kunnan poliittisten luottamushenkilöiden häirintäyhdyshenkilön nimeämiseksi ja koulutuksen järjestämiseksi häirinnästä ja sen tunnistamisesta. Henkilön on oltava puolueisiin sitoutumaton ja hänellä on oltava koulutus häirinnän tunnistamisesta sekä tieto siitä, miten häirintään tulee puuttua.

Liperin kunnassa on valtuuston vuonna 2021 hyväksymä Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma. Suunnitelmassa tavoitteiksi on asetettu:

- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo näkyy arjessa kaikkien yhdenvertaisena ja tasa-arvoisena kohteluna.
- Kaikenlainen syrjintä tai häirintä tunnistetaan ja siihen puututaan
- Kunnan palveluista ja toimintaa kehitetään entistä yhdenvertaisemmaksi ja tasa-arvoisemmaksi

Työturvallisuuskeskus on julkaissut oppaan epäasiallisen käytöksen käsittelemisestä luottamuselimissä. Jos valtuuston puheenjohtajisto tai kuka tahansa valtuuston jäsen havaitsee merkkejä epäasiallisesta kohtelusta tai joku valtuuston jäsen itse ottaa esille omaa tai toisten terveyttä ja turvallisuutta vaarantavan asian, puheenjohtajiston on ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotta epäasiallinen kohtelu loppuu.

Jokaisen häirintää tai epäasiallista käytöstä havaitsevan velvollisuus on myös puuttua siihen esimerkiksi käskemällä häiritsijää lopettamaan epäasiallisen käyttäytymisensä ja toteamalla, ettei tämän käytös ole hyväksyttävää. Asia tulee myös saattaa puheenjohtajiston tietoon.

Kunkin työryhmän, toimielimen sekä valtuustoryhmän puheenjohtajistolla on erityinen vastuu ja velvollisuus toisia kunnioittavan, avoimen ja osallistavan ilmapiirin luomisessa. Työrauha varmistetaan yhdessä sovittujen kokouskäytänteiden avulla. Kokouksissa puheenjohtaja huolehtii siitä, että kaikki osalliset tulevat kuulluiksi ja huomioonotetuiksi ja siitä, ettei ketään kohdella asiattomasti.

Kuntalain 102 § mahdollistaa puuttumisen luottamushenkilön sopimattomaan kokouskäyttäytymiseen. Säännöksen mukaan puheenjohtajan tehtävänä on huolehtia kokoukseen osallistuvien

asianmukaisesta käytöksestä ja tarvittaessa pyytää häiritsevästi käyttäytyvää henkilöä poistumaan kokouksesta. Epäjärjestyksen syntyessä puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Kunnanhallitus on toimintavelvollinen puuttumaan ja selvittämään luottamushenkilön epäasiallista käytöstä ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin epäasiallisen käytöksen loppumiseksi.

Jos luottamushenkilön epäasiallinen kohtelu kohdistuu johtavaan viranhaltijaan, työnantajaa asian selvittämisessä edustavat kunnanhallituksen nimeämät henkilöt, esimerkiksi puheenjohtaja, puheenjohtajisto tai muu kunnanhallituksen valtuuttama työryhmä. Kunnanhallitus käyttää ylintä työnantajalle kuuluvaa päätösvaltaa kunnassa ja kunnanhallituksella on toimivalta puuttua luottamushenkilön epäasialliseen käytökseen.

Kunnalla on työnantajana velvollisuus puuttua työntekijöiden ja viranhaltijoiden väliseen epäasialliseen kohteluun tai kuntalaisen aiheuttamaan. Liperin kunnassa on nimetty työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutettu, joille henkilöstö voi ilmoittaa häirinnästä, epäasiallisesta kohtelusta ja uhka- tai väkivaltatilanteesta työpaikalla. Häirintäasiaa selvitetään tapauskohtaisesti esihenkilön, häiritsijän ja häirinnän kohteeksi joutuneen kanssa sekä etsitään ratkaisuja ja sovitaan yhdessä toimenpiteistä ja niiden seurannasta.

Poliittisesti sitoutumaton poliittisten luottamushenkilöiden häirintäyhdyshenkilö voi käytännössä olla vain jokin ulkopuolinen taho, jolta ostetaan palvelua, mikäli luottamuselimissä havaittua epäasiallista kohtelua tai terveyttä ja turvallisuutta vaarantavaa asiaa ei pystytä selvittämään esimerkiksi puheenjohtajiston toimenpiteillä. Valtuustolla on käytettävissään seuraavia keinoja: keskustelut tasapuolisella kokoonpanolla, suullinen huomautus, kirjallinen huomautus, erottaminen valtuustoryhmästä valtuustoryhmän sääntöjen mukaisesti sekä kuntalain ja muun lainsäädännön mahdollistamat keinot. Kuntalaisen taholta luottamushenkilöihin kohdistuva vakava häirintä on poliisiasia.

Valmistelija	Hallintopäällikkö
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Liperin kunta järjestää perehdytystä luottamushenkilöille valtuustokauden alussa häirinnän- ja epäasiallisen kohtelun käsittelyn toimintamalliin.

Mikäli luottamushenkilöiden keskuudessa ilmennyt epäasiallista kohtelua tai terveyttä ja turvallisuutta vaarantavaa asiaa ei pystytä

selvittämään kuntalain mahdollistamin keinoin, puolueettomalta ulkopuoliselta taholta voidaan ostaa palvelua tilanteen selvittämiseksi ja häirintää kokeneen henkilön tukemiseksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.